

Drachtverbetering in Amsterdam-Noord

Ab Kuypers

Wie dacht dat het inzaaien van braakliggende gronden met goede drachtgewassen slechts een aangelegenheid van de landbouw is moet maar eens bij de Amsterdamse imkers gaan kijken. In Amsterdam-Noord heeft imkersvereniging 'Waterland' de verbetering van de dracht dit jaar op bijzondere wijze aangepakt. sprak met de enthousiaste en zeer gedreven secretaris, Karel Galenkamp.

Een eigen plaats in het stadsgewoel

Voor wie, zoals ik zelf, van het buitenleven houdt en de grote stad totaal is ontgroeid biedt Amsterdam-Noord, wanneer je er vanaf de ringweg binnenrijdt de benauwende aanblik die hoort bij de grote stad. Op de plattegrond is Noord een brede vlek, die zich uitstrekt van boven het IJ tot aan de A10. Ondanks de verschillende stads- en sportparken, de volkstuincomplexen en het openbaar groen overheerst toch het eigene van de stad: hoogbouw, vol en druk. Er wonen hier 90.000 mensen en dat merk je. Langs het IJ veel industrie en bedrijvigheid, waarvan er overigens de laatste jaren steeds meer is verdwenen.

Op het bijenpark van de plaatselijke imkersvereniging waan je je echter in een paradijsje. Op de achtergrond weliswaar het voortdurende geluid van het vele autoverkeer maar dat hoor je na een poosje niet meer. In de schaduw van oude bomen is het zelfs op deze hete dag goed toeven.

'Noord bestond oorspronkelijk uit een aantal tuindorpen. Er is later erg veel bijgebouwd, er vond een enorme verdichting plaats,' aldus Karel Galenkamp. Niettemin zullen veel Amsterdammers hier reuze naar hun zin wonen en voelen zich hier thuis en betrokken bij hun stadsdeel. Gelukkig zijn er nog veel mensen die van de stad houden.

Aan de rand van dit stadse gewoel heeft de imkerij zich een eigen, niet onbelangrijke plaats veroverd. Imkersvereniging Waterland beheert er een eigen bijenpark, doet haar zegje op velerlei 'natuurlijk' terrein maar moet niettemin ervaren dat haar naamsbekendheid bij buurtgenoten nog wel eens tegenvalt.

Van beleidsplan tot uitvoering

Midden in dat Amsterdamse stadsdeel werd op 23 juni onder grote belangstelling van imkers, ambtenaren en politici een ongeveer 1,5 ha voormalig fabrieksterrein ingezaaid met een inheems bloemenmengsel. Dit alles vond plaats aan de Klaprozenweg,

toepasselijker kan het bijna niet. Elders was door de imkers zelf al ingezaaid met o.a. Tübinger mengsel.

Op een oververhitte zomermiddag vertelt Karel Galenkamp, secretaris van 'Waterland' over 'braak in de stad' en andere stadse imkersbelangen.

Begin dit jaar werd door de stadsdeelraad het 'Beleidsplan Natuur in de Stad Amsterdam-Noord' aangenomen. Hierin zijn een groot aantal projectvoorstellen opgenomen die tot groenverbetering in dit stedelijk gebied moeten leiden. Eén van de voorstellen uit dit lijvige boekwerk gaat over braakliggende terreinen. De mensen van de drachtplantencommissie van imkersvereniging 'Waterland' waren er als de kippen bij met een reactie. Een rijtje voorstellen en de nodige informatie over het inzaaien van deze terreinen met een voor bijen en andere insecten aantrekkelijk zaadmengsel kwam goed aan. Er volgden enige gesprekken met betreffende ambtenaren en men kwam tot uitgebreide ideeën om de totale dracht in Amsterdam Noord te verbeteren.

'Wij hebben toen verschillende projectvoorstellen gedaan die later zijn opgenomen in de uiteindelijke plannen. We hebben daarbij betoogd dat het belang van goede dracht planten verder gaat dan de imkerij en bijen alleen, dat je met veel drachtplanten ook vlinders en hommels enorm helpt. Dat sprak wel aan.'

Vanaf dat moment leek het even stil te worden, doch dat bleek stilte voor de storm. Toen de wethouder Grondzaken van het stadsdeel, de heer G. Beckman, tijdens een inspectie half juni tot de conclusie kwam dat: '... de industrieterreinen in Noord er toch wel erg troosteloos bij liggen...' werden de voorstellen van de Amsterdamse imkers plotseling erg actueel en in versneld tempo uitgevoerd. Binnen twee weken werden de knopen doorgehakt, kreeg de imkersvereniging toestemming zaad te gaan kopen en kon op een zonnige donderdagmiddag het inzaaien van het genoemde stuk braak beginnen. 'We hebben ons overigens niet alleen op dat braakliggende gebied gericht. Dat inzaaien was één, maar we hebben ook plantsoenendiensten en woningbouwverenigingen, die hier aardig wat tuinen beheren, geadviseerd.'

Braak in Amsterdam-Noord

Vooral in het industriële gedeelte van dit stadsdeel bevindt zich onderhand heel wat braakliggend terrein. Karel Galenkamp: 'Dit zijn allemaal voormalige fabrieksterreinen. Waar sloop van huizen plaatsvindt worden meteen weer nieuwe woningen gebouwd.'

De stadsdeelraad lijkt, zo blijkt bij doorlezen van het beleidsplan, zich er terdege van bewust wat zulke braakliggende plaatsen voor de natuur kunnen betekenen. Behalve dat langdurig braakliggende terreinen aantrekkelijk kunnen worden voor verschillende diersoorten en er zich 'pioniers vegetaties' ontwikkelen, ziet men in dat de tijdelijk braakliggende gebieden zeer geschikt zijn om met akkerkruiden te worden ingezaaid. 'Niet alleen zullen aldus belangrijke voedselbronnen ontstaan voor insecten (vlinders, hommels, bijen) maar zal tevens de belevingswaarde van de stedelijke omgeving worden vergroot,' zo is te lezen in het projectvoorstel. Dat het de plaatselijke imkersvereniging gelukt is daar een vinger achter te krijgen getuigt van daadkracht bij de bijenhouders en goede wil bij de betreffende lokale overheid.

Van groter belang

'Waterland' zelf had ook nog wel een rijtje argumenten in petto, die pleitten voor het inzaaien van drachtplanten. Naast de voedselwaarde voor bijen werd gewezen op het verbeteren van de kwaliteit en vergroting van de kwantiteit van het openbaar groen. Door bestuiving zal de voedselvoorziening voor vogels verbeteren. Daarnaast stellen de imkers: '... zullen de mensen dan kunnen genieten van bloeiende bloemen en vruchtdragende struiken en bomen. Op de ingezaaide percelen zal naar verwachting het illegaal storten van vuil en puin verminderen.' Kortom, een voorbeeld van bijenhouders die verder kijken dan alleen het eigen (dracht-)belang, of in ieder geval handig gebruik maken van verbetering van de leefbaarheid in de stad. Het uiteindelijke resultaat is een voorbeeld waartoe overleg tussen overheid en bevolking kan leiden. De imkers in Amsterdam-Noord zijn maar wat trots op wat zij hebben bereikt.

'De inzaai-actie van de drieëntwintigste juni had eigenlijk een tweeledig doel, richting politiek zowel als naar de bewoners kon men laten zien dat er niet alleen een beleidsplan was samengesteld maar dat daar ook iets mee gebeurt. De betreffende wethouders konden zich zo aardig profileren. We verwachten dat dit project volgend jaar wel degelijk een vervolg krijgt.' 'Overigens waren er al wat stukken, vooral bermen langs de doorgaande wegen, ingezaaid. Die hebben prachtig staan bloeien, beter dan het terrein van de actie. Eigenlijk was het al te laat in het seizoen en dan nu ook nog eens de warmte en de droogte. Er is praktisch niets opgekomen.'

Imkersvereniging Waterland

'Onze vereniging bestaat nu 51 jaar, ze is in de

oorlog opgericht. Dat zal wel te maken hebben gehad met de goedkope bijensuiker die in die jaren te koop was voor imkers. Met onze Amsterdamse zustervereniging hebben we goede contacten. We hebben dit jaar voor het eerst samen een beginnerscursus georganiseerd. De bedoeling is dit vaker te gaan doen. Uit zulke cursussen komen ook weer nieuwe leden voort. We hebben al jaren een constant ledenbestand van 25 imkers. Nieuwe leden helpen we in ieder geval altijd aan een eerste volkje en zo mogelijk ook aan een eerste kast. We willen wel groeien als vereniging, we zoeken dan ook wat meer de publiciteit. Op 28 mei hebben we hier op ons bijenpark een open dag georganiseerd, daar kwamen zo'n 250 mensen op af. Er waren mensen die aangaven belangstelling voor bijen en onze vereniging te hebben. Misschien komen hier nieuwe leden uit voort.'

Aan de G.J. Scheurleerweg bezit 'Waterland' een mooi bijenpark, de 'Stertselaer' geheten. Hier hebben tien leden rond de dertig kasten staan. 'Ik denk dat een aantal van rond de veertig volken op dit park nog verantwoord is. Meer zou te gek worden. De overige leden hebben zo hun eigen plek om hun bijenvolken te stallen. Maar dat is wel allemaal in de stad. De stadsdracht levert aardig wat honing op. Gereisd wordt er wel, het fruit en vroeger het koolzaad. De meesten van ons beperken zich tot de dracht hier in de omgeving.'

Behalve met de laatste actie wat betreft het inzaaien van braakliggende terreinen onderhoudt 'Waterland' al langer goede contacten met de lokale overheid. 'Het clubgebouwtje, dat wij vorig jaar hebben gebouwd op dit bijenpark is meegefinancierd door de gemeente, het stadsdeel heeft de helft van de kosten voor haar rekening genomen', weet Karel Galenkamp trots te melden, 'dit jaar hebben we vanuit de pot voor milieu-educatie pijpen, kappen en beitels kunnen aanschaffen voor onze beginnerscursus. Onze betrokkenheid bij wat er allemaal gebeurt in dit stadsdeel spreekt hen wel aan. Met de verschillende volkstuinverenigingen die hier rondom ons bijenpark liggen onderhouden we goede contacten. De kans is echter groot dat dit gebied er over een tijd heel anders uit zal zien. Er moeten hier huizen komen en er zijn plannen voor een weg- en railverbinding van Noord naar Zuid. Het is dus nog maar de vraag of we hier op deze lokatie zullen kunnen blijven zitten. Hoewel op de tekeningen ons bijenpark nog niet met huizen is ingevuld moeten we maar afwachten wat er gaat gebeuren.' Ondanks de wat onzekere toekomst klinkt Karel Galenkamp allerminst pessimistisch. Het is dan ook te hopen dat het ruim 50-jarige Waterland een blijvende plaats in Amsterdam-Noord is gegund.